

**Szombati idő:** Mérsékelt szél, több helyen eső. A magasabb hegyeken havasodó, sok helyen köd. — A hőmérséklet alig változik.

Ára 10 fillér (3 lei)

# MAGYAR LAPOK

BUDAPEST

X. évfolyam, 19 (2586) sz. Péntek

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 január 24

## Romániában leküzdötték a légionista lázadást

### A katonaság kitarzott Antonescu államvezető mellett. A volt belügyminiszter látta el géppuskákkal és ágyúkkal a fölkelőket

Bukarestből jelenti a MTI: A vasgárdisták elégedetlen csoportja és a kormány között keletkezett éles ellentét az elégedetlen csoport elnyomásával megszűntek. Az ellentét tudvalevően Döring német vezérkari őrnagy meggyilkolása után robbant ki. Antonescu tábornok a vasgárdista vezetőket leváltatta és helyükre ezredeseket nevezett ki. Az átadás során mind a fővárosban, mind vidéken súlyos összeütközésekre került sor, mert a vasgárdisták több helyen megtagadták az engedelmességet. Az összeütközések során Ploestiben Silaghi Viktort, a vasgárdisták egyik parancsnokát, a Társadalom Biztosító Intézet vezérigazgatóját lelőtték.

Bukarestből jelenti a *Orient rádió*: Antonescu tábornok államvezető csütörtökön újabb rádió felhívást intézett az ország népéhez. Igyekeztem — mondta a felhívásban — a zendülőket ismét visszavezetni a rend útjára, de fáradozásaim nem jártak eredménnyel. A mai nap folyamán a zendülők 600 főnyi csoportja géppuskákkal és ágyúkkal felfegyverezve — ezeket a fegyvereket a volt belügyminiszter bocsátotta már korábban rendelkezésükre, hogy erőszak-

kal megdöntse a kormányt — rálőtt a miniszterelnökség, valamint más állami intézmények épületére. Ezzel túlléptek a türelem végső határán is. Mindezekért szükség szerint működésbe hoztam a nemzetvédelem eszközeit az ország hadseregét. A zendülők, akik jórészt tájékozatlan emberek, vagy ismert kommunisták megadják magukat. Az állam tekintélye mindenütt helyreállott. Antonescu felhívja a románokat, hogy mindenki fogjon össze és tömörüljön a hatóságok, a hadsereg és a király körül.

#### Berlin hízik Antonescuban.

Belgrádból jelenti a *Politika* berlini jelentése szerint a német fővárosban úgy itélik meg a romániai helyzetet, hogy Antonescu elég erős ahhoz, hogy a lázadást elfojtsa. Németországban rokonszenveznek Antonescu tábornokkal, mert benne a tengelyhatalmak teljesen megbízható barátját látják. A Bukarestből érkező jelentések hangsúlyozzák, hogy egyetlen román tiszt vagy katona sem csatlakozott a lázadókhöz. Antonescu ezért csütörtök este köszönőiratot intézett a katonai parancsnokokhoz.

főnyi légionista barikádosta el magát, elszáma arra, hogy inkább a halált válassza, de nem adja meg magát. A kivezényelt katonaság mintegy 100 méternyi távolságból ayalog-sági fegyverekkel lötte a lakományát.

A légionisták lelkesedése fokozódott, amikor az a hír terjedt el, hogy a brassói hadtest csapatai *Dragalina* tábornok vezetésével csatlakozott a légionistákhoz és a román főváros felé közeledik. A vasgárdisták tagadják, hogy együttműködnének a kommunistákkal. Azt hirdetik, hogy a Németország iránt érzett teljes barátsággal küzdenek a légionista Romániáért. Bendkívüli benyomást keltett a román fővárosban, hogy Horia Sima a harcok alatt hallgatásba burkolódott és a légionisták állandóan ezt hangoztatták, hogy ő a vezérük. *Bukarest polgársága abban reménykedik, hogy végső esetben a német katonaság fojtja el a lázadást és helyreállítja a rendet.*

#### Fosztogatások. Két lap izgat, a többi mérsékel.

Csütörtök estig a német katonaság nem avatkozott be a harcokba. A vasutak Antonescu kezében vannak. A vonatok ezrével ontják a Bukarestbe rendelt katonaságot. A polgárságnak nem szabad utazni. A rádió épülete tegnap végre Antonescu kezébe került. Ugy látszik a tábornok, lassan, de biztosan urrá lesz a fővárosban. Csütörtökön este nagyszámu katonaság vonult fel.

Az izgalmat fokozza az, hogy az üzletekben nincsen élelmiszer. A kenyérhiány általános. *A fosztogatók több helyen betörték az üzletek kasszáit és az árut elvitték.*

A *Cuvantul* és a *Buna Vestire* rendkívül hevesen támadja Antonescut. A közönség a rikkancsok kezéből valósággal kitépi a lapokat. Az *Universul* és a többi lap mértéktelenségre inti a polgárokat. Az oszlopokon Horia Sima felhívása jelent meg. Horia Simáról azt hiszik, hogy Antonescu híve és a vasgárdisták mérsékeltbb szárnyához tartozik.

#### A zendülésben nem vett részt a hadsereg

Bukarestből jelenti: (Orient Rádió) A román hadsereg vezérkara hivatalos közleményben határozottan megcáfolta azokat a híreket, amelyek szerint a zendülésben a román hadsereg köréből is résztvettek volna egyesek. A hadsereg teljes mértékben teljesíti kötelességét.

## Amerika háborúja

Írta: dr. Krüger Jenő

A lapok hónapok óta tele vannak találgatásokkal, hogy Amerika bele fog-e avatkozni a mostani nagy háborúba s ha igen, mikor és hogyan teszi ezt. Pedig fölösleges a sok találgatás, mert nyitott szemmel nézve a dolgot, egészen világos, hogy Amerika már régen folytatja a maga külön háborúját. Persze a maga céljainak megfelelő módon és eszközökkel. Mint minden régi fogalom, úgy a hadviselés fogalma is átértelmeződött. Eddig a hadviselés alapfeltetele a hadüzenet, végrehajtási módja pedig a hadseregek között többé-kevésbé lovasági fegyverekkel megvívott párbaj volt. Ma más a helyzet. Véres csaták dúlnak hadüzenet nélkül és országok tűnnek el kardsapás nélkül. A nemzetközi jog, ez az arisztokratikus jellegű, finom elmélettel kidolgozott tudományág, elvesztette minden gyakorlati jelentőségét s a jogtörténet egyik fejezetévé degradálódott, úgy, mint például a magyar ősiségi jog. Az új nemzetközi jog majd az új világrend kialakulása után és annak megfelelő tartalommal nyerhet szabályozást.

Szabadítsuk meg magunkat a régi, idejétmúlt gondolat-korlátoktól és elavult kifejezésektől. Lássuk meg azt, hogy ma az egész világon gazdasági háború folyik s ennek csak egyik megjelenési formája, egyik eszköze a fegyveres összetűzés. Ha valakinek fára van szüksége, kimegy az erdőre. Ha közben farkas támadja meg, akkor vagy a farkas, vagy az ember elpusztul s utóbbi esetben másik ember hozza be a fát. A lényeg az, hogy a fának be kell kerülnie, a farkaskaland mellékes incidens. Mégis a világtörténet, amelyet eddig az iskolákban tanultunk, az ilyen farkaskalandok sorozatos elbeszélése.

Ma új gazdasági világrend van kialakulóban. Harcos élcsoport a tengely. A kapitalista régi világrend ezt a főrekvést meg akarja akadályozni. Két érdekes csoport áll tehát egymással szemben. Minthogy az emberek jelenleg különböző államhatalmak alá vannak csoportosítva, ezért külső megjelenés szerint a küzdelem során egyes államok belekerülnek abba a zónába, ahol a küzdelem fegyveresen folyik. Ez azonban csak véletlen és nem teszi jogosulttá, hogy lényegtelen megkülönböztetéseket tegyünk közöttük, mint: hadviselő, nem hadviselő és semleges államok. Ezek a kifejezések csak a pillanatnyi helyzetet jellemzik, mert tulajdonképpen ma nincs semleges vagy nem hadviselő állam. Ha a szomszédom fejét betörte a jég, mi alatt én otthon pipáztam s csak a természet ment tönkre, nem dicsekedhetem azzal, hogy engem megkímélt a jégverés. A bölcs rabbi mon-

## Formális hadszíntér volt Bukarest Csütörtökön délután tetőfokra jutottak a harcok

Bukarestből jelenti: Ejjel kettőkor olyan hírek terjedtek el, hogy Antonescunak sikerült teljes mértékben maga számára biztosítani a helyzetet. *Popescu* tábornok, belügyminiszter jelentést tett közzé, amely szerint a légionisták lázadását mindenütt megtörték, csak néhány kisebb elszigetelt helyen tanúsítanak ellenállást. Hangsúlyozza a belügyminiszter, hogy minden ellenkező légionistát elfogat. Felhívta a lakosságot, hogy támogassa a kormányt.

Belgrád. A *Politika* szófiai jelentése szerint Szófiába csütörtökön az esti órákban érkezett meg Bukarestből az első utasszállító gép a zavar-gások óta. Az *Utro* című lap munkatársa hosszabb beszélgetést folytatott a gép utasaival. A lap e beszélgetés alapján leírja, hogy Bukarest formális hadszíntérre alakult át. A lázadók ellen a hadsereg minden fajta

fegyvernemét igénybevették. A harcok még folytak Bukarest utcáin, amikor a Szófiába induló repülőgép elhagyta Bukarestet.

Csütörtökön a délutáni órákban érték el az ütközetek tetőpontjukat. A rádió által közvetített felhívásra a légionisták állandóan az utcákon hőmpolyogtak, úgy hogy a közlekedést is be kellett szüntetni. A vasgárdisták állandóan a „Meghalunk a légionista Romániáért” kezdetű dalt énekelték és közben Horia Simát éltették.

A harcok a rendőrlaktanyában követették a legtöbb áldozatot, ahol 700

ása sem áll már meg, hogy semmi sem új a nap alatt. Igenis minden új, mert ami megismétlődik, az is egészen más, mint volt. Az 1918 óta fennállott béke vajjon hasonlított-e a világháború előtti békéhez? Vagy a mostani háború hasonlít-e a világháborúhoz? Ami pedig a háború után következik, hasonlíthat-e bármihez, ami eddig volt?

Minden fogalom átértékelődött s a régi kifejezéseket csak azért használjuk, mert hiányzanak az új szavak az új fogalmak megjelölésére. Ha azt mondjuk, hogy a nemzeti szocializmus küzd a kapitalizmus ellen, akkor a két harcban álló felet igen tökéletesen jelöltük meg. Éppen olyan tökéletesen és hiányosan, mint mikor azt mondjuk, hogy a tengely hatalmak küzdenek a brit világuralom ellen. Mindezek csak rész-meghatározások s csak a küzdelem befejezése után lesz megállapítható az esetet és a győztes fél személyazonossága. Akkor majd nevet is fogunk találni számukra.

A mostani háború méretei a legnagyobbak, ami a földön lehetséges, mert az egész emberiségre kiterjednek. A győztes fél az egész emberiség lesz, mert mindenki felveszi a győztes eszméket s a legyőzött is az egész emberiség lesz, mert mindenki elveszíti a legyőzött jellemvonásokat. Ez nem paradoxon, mert a francia forradalomban is Franciaország vesztett és Franciaország győzött. Ez most valóban totális háború és a vége csak totális győzelem lehet, ami nem azt jelenti, hogy az emberiség fele kipusztítja a másik felét, hanem azt, hogy a győztes fél teljesen a maga képére hasonítja át a legyőzött felet. Csak látszat az és a jelenlegi államalakulatok és kényszerű kötelek következménye, hogy egyes nemzetek harcolnak más nemzetek ellen, mert valójában minden nemzetben belül is háború folyik, még ha egymás mellett állanak is az igazi ellenfelek és egymással szemben az azonos érzsűek. Elhiszi-e valaki, hogy a brit-szomalai néger el akarja pusztítani az olasz-szomalit, vagy hogy a brit-szomalai szereti az angolt és örömmel ontja érte a vért?

Amerika a végvára azoknak az eszméknek, amelyekbe az új világrend folytán pusztulásra ítélt érdekek burkolóznak. Az amerikai semleges vagy nem hadviselő vezetők most olyan szalmakunyhóban reseknek, amelynek a szomszédságában már ég a ház. Csak természetes, hogy mindent áldozni készek a veszedelem elhárítására s körömszakadtáig védekeznek, még ha reménytelen is a küzdelemük. Amerika segíti az angolokat, görögöket s hajlandó megsegíteni mindenkit, aki — nem a németek, hanem az új világrend ellen — küzdeni kész. Azzal csak kis gyermekéket lehet ijesztgetni, hogy a németek átkelnének az óceánon és elfoglalnák az Egyesült Államokat, mely maga olyan nagy, mint Európa Csozországgal együtt; de ha Anglia elvész és Amerika egyedül marad, akkor ott sem maradhat meg a régi világrend és az új Amerika legyőzi a régi s elsöpri azt a néhány kézernyi vezetőréteget, mely most magát Amerikának nevezi.

Ez Amerika háborúja, amely igazi élet-halál harc, még ha egyetlen yankee vérebe sem fog is kerülni.

## Lindbergh ezredes a külügyi bizottságban beszélt Amerika európai beavatkozásáról

Kilátástalannak mondta az Európa elleni támadást

Washingtonból jelentik: (Német Távirati Iroda.) Lindbergh ezredes esztörtökön a képviselőház külpolitikai bizottságában annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy Amerikát addig nem fenyegeti semmiféle elenséges betörés sem a tengeren, sem a levegőben, míg az Egyesült Államok meg felelő nagy hadsereggel, hajóhadal és légihaderővel, valamint a védelem szempontjából szükséges támaszpontokkal rendelkeznek. A légi úton való betörés a jelen pillanatban és a közeljövőben lehetetlen.

Ha az Egyesült Államok hadsereget küld a tengerentútra — mondotta Lindbergh — a helyzet megfordul. Ami a védekezésnél előny, az mind hátránnyá válik egy támadás esetén.

A továbbiakban kijelentette Lindbergh, hogy nem hiszi, hogy Anglia rátámadhatna a kontinensre és megnyerhetné a háborút még ha az Egyesült Államok segítséget is nyújt neki. Amerika segítsége nem lesz eleget — úgy véli — olyan európai

háborút bátorítani, amely nem járhat sikerrel.

12 amerikai hajót adtak el Angliának.

Newyorkból jelenti a Reuter: Az Egyesült Államok tengerészeti bizottsága közli, hogy az amerikai hajóhad 12 leszerelt hajóját eladta Nagybritanniának. Ezeknek a hajóknak ürtartalma 107.061 tonna, vételáruk pedig 2.770.000 dollár. Az angolok több mint 4.611.000 dollárt ajánlottak 20 hajóért, ezt az ajánlatot azonban visszautasították.

Kilencven napi fegyházra ítélték San-Franciscóban a német zászló megsértőit.

San-Franciscóból jelenti a Reuter: A városbíró 90 napi fegyházra ítélté azt a két amerikai tengerészt, akik a horogkeresztes zászlót letépték a német konzulátusról. Az ítélet végrehajtását felfüggesztették, mert az elítélteket átadják a tengerészeti hatóságoknak, amelyek megígérték, hogy ugyancsak lefolytatják az eljárást.

## Franciaország nem fogadja Roosevel katonai megbízottját

Budapest. A „Mai Nap” írja: Szófiából jelentik: Donovan ezredes, Roosevel katonai tájékoztatóra kiküldött megbízottja állítólag Francia-

országba is el akart menni tájékoztató körútra. Jól értesült forrásból származó hír szerint azonban a francia kormány elutasította bentazási kérelmét.

## Négyszázezer tiltakozást gyűjtött össze a chichagoi háborúellenes bizottság

Chicagóból jelentik: (NTI.) Az itteni lapok jelentése szerint, a Chicagóban székelő háborúellenes bizottság eddig négyszázezernél több tiltakozást gyűjtött, az Anglia megsegítésé-

ről szóló törvényjavaslat ellen. Naponta mintegy tízezer tiltakozást továbbítanak Washingtonba a kongresszus képviselőinek.

## Szombat délig az összes háztulajdonosok jelentsék be az utcánév- és házszámvaltozásokat

A közlélmzésési hivatal felhívása. A jövőben a háztulajdonosok osztják szét a cukrot

Nagyvárad. Saját tud. A város közlélmzési hivatala hirdmény útján szoltította fel az összes háztulajdonosokat illetve a házak kezelésével megbízottakat, hogy jelentsék be a régi és új utca nevet, a régi és új házszámot, valamint készítsenek részletes kimutatót a ház lakóiról.

A hirdményben kijelölt határidő letelt, de még igen sokan nem tették eleget a felhívásnak. A közlélmzésési hivatal éppen ezért újabb 2 napot engedélyezett a kért adatok beszolgáltatására. Remélik, hogy legkésőbb szombat délig mindenki eleget tesz kötelezettségének. A hivatal ismételten

hangsúlyozza, hogy a bejelentés elmulasztása folytán a cukorjegyek kiképzése van veszélyeztetve. Így akarják elkerülni a multban igen gyakori elcserelések kiküszöbölését.

Gőzerővel dolgoznak a tisztviselők este 8 óráig és remélik, hogy a jövőben kevés lesz a reklamáló.

A kimutatások benyújtása után a közlélmzésési hivatal átvezeti a változásokat, kijavítja az esetleges hibás bejegyzéseket és már ebben a hónapban a háztulajdonosok illetve a házközlelmzésével megbízottak részére kézbesítik ki az egyes házak lakói részére kiutalt havi cukorjegyet.

## Ultra készen állnak a szófiai angol követség tagjai

Szófiából jelentik: Az angol követség összes értékét Isztambulba küldték. A követség levéltárának többi részét a szófiai amerikai követségen helyezték el. A követség tisztviselői utasítást kaptak, hogy álljanak készen, mert bármely időben esetleg Szófia elhagyására kerülhet sor és akkor Törökországba kell utazni.

## Felrobbant a jugoszláv tengerparton egy úszóakna

A szél elszabadult aknákat sodor az Adrián. — Több holttestet is partravetettek a hullámok.

Dubrovnikból jelenti a Bud. Tud.: Tegnap délután akna robbant a jugoszláv tengerparton Jakljan-sziget mellett. A sziget közelében haladt el az akna robbanásának pillanatában 40 utassal a Ljubana nevű jugoszláv gőzös. Szerencsére meglehetősen messze volt és nem esett baja. A Lokrum- és a Szent Jakab-szigetek között szerdán délután egy másik úszóakna tűnt fel, melyet a szél a part felé sodort. A katonaság puskalövéssekkel robbantotta fel az úszó aknát. A tenger hullámai egyébként az utóbbi napokban három holttestet vetettek partra.

## A honvédelmi miniszter megkoszorúzta az ismeretlen katona emlékművét Berlinben

Berlinből jelentik (NTI): Vitéz Bartha Károly m. kir. honvédelmi miniszter, aki a véderőfőparancsnok-ság főnökének meghívására több napos látogatásra Berlinbe érkezett, pénteken délben a világháboruban elesett katonák emlékére koszorút helyezett el az Unter den Linden-en lévő emlékművön. A miniszter és kísérete ellépett az emlékmű előtt felsorakozott díszszázad előtt, majd belépett az emlékmű csarnokába, ahol koszorút helyezett el a következő felírással: „Hű bajtársiassággal, Bartha m. kir. honvédelmi miniszter.” Azután a díszszázad elvonult a honvédelmi miniszter előtt.

## MEGHÍVÓ

A Nagyvárad Háztulajdonosok Szövetsége 1940. évi rendes és egyben újraszervező közgyűlését, arra tekintettel, hogy a január hó 19-ére összehívott közgyűlés határozatképtelen maradt,

1941. január 23-án délelőtt 10 és fél órakor,

a városháza közgyűlési termében tartja meg a következő tárgysorozattal: 1. A közgyűlés megnyitása. 2. Jelentés a Szövetség működéséről. 3. A múlt évi mérleg és a folyó évi költségelőirányzat jóváhagyása, a felmentvény megadása. 4. A Szövetség vezetőségének és tisztikarának lemondása. 5. Az Alapszabályok módosítása. 6. Új vezetőség és tisztikar megválasztása. 7. Esetleges indítványok. Az összehívott közgyűlés a megjelentek számára tekintet nélkül határozatképes. Nagyvárad, 1941. január 23. A Háztulajdonosok Szövetsége elnöksége.

## Horia Sima, a mérsékelt legionisták vezére is segített a zendülők lecsillapításában

Egyezkedő megbeszélések a kormány  
és Horia Sima között

Bukarestből jelentik: Horia Sima helyettes miniszterelnök, a Vasgárda mérsékelt csoportjának vezére röviddel a zavargások előtt Németországba utazott, hogy ott előadásokat tartson a legionista mozgalomról. Amint a zavargásoknak hírére vette, azonnal visszaindult Bukarestbe. Csütörtökön a kora reggeli órákban érkezett vissza és azonnal intézkedett a zavargások és a vérontás megszüntetésére.

Horia Sima felhívást adott ki a Vasgárda parancsnoksága alá álló szárnyához, amelyben kifogásolja, hogy ilyen nehéz pillanatokban egyetlenkedéssel és zavartkeltéssel súlyosbítják az ország helyzetét. Annak a nézetének ad kifejezést, hogy ezek a zavargások sem Romániának, sem a tengelyhatalmaknak nem használnak és csak Románia ellenségei örvendeznek rajta. Felhívását rövid parancsallal fejezi be:

— Elrendelem — mondja parancsában a vasgárdista miniszterelnök-helyettes, — hogy azonnal szünjön meg a harc. Az összes legionáriusok azonnal hagyják el a közintézményeket, amelyeket megszálltak és menjenek haza mindennapi foglalkozásukhoz.

— Akarom, hogy ezt a parancsot azonnal, habozás nélkül mindenki teljesítse.

Hajnal öt órakor.

Horia Sima.

Szófiából jelentik: Horia Sima, a vasgárdisták vezére csütörtökön este rádiófelhívást intézett a vasgárdához, amelyben többek között ezeket mondta:

Hogy minden vérontást — amit nem óhajtottunk, — elkerüljünk, megbeszélések kezdődtek a legionista mozgalom és az állam-kormány között. A megbeszélések sikere érdekében kívánom, hogy minden harc véget érjen. Azt óhajtom, hogy a legrovidebb idő alatt az állam-életet ismét a rendes légyn.

A brassói rádió is a kormány rendelkezése alá került.

Belgrádból jelentik: (Budapesti Tudósító) Brassóban eleinte a katonaság a zendülők oldalára hajlott. At ottani rádióban a zendülők felhívása jött. Csütörtökön délután 16 órakor már a brassói rádió rendkívüli adással kormányrendeletet közölt, amely szerint azonnal be kell szolgáltatni minden fajta fegyvert, lőszert és robbanóanyagot. Azok a személyek, akik mint végrehajtó közegek vagy állami tisztviselők, fegyvertartásra jogosultak, jogosultságukat 24 órán belül igazolni tartoznak a katonai hatóságoknál és onnan kérhetnek engedélyt a további fegyverviselésre. A fegyverhasználati tilalom alól mentesítik a tényleges katonatisztakat. A rendeletnek 24 órán belül eleget kell tenni. Azonnali hatállyal betiltanak mindenfajta gyűlést vagy tüntetést. A tilalom megszegőit súlyosan büntetik. A felbújtókat vagy segélynyújtókat ugyanolyan büntetésben részesítik, mint a tilalom megszegőit, akiket katonai bíróság elé állítanak, amelynek ítéletét tíz órán belül

végrehajtják. A rádióban felolvasták Antonescu kiáltványát, amely szerint a zendülők megadták magukat. A kormány mindenkit felhív békés munkájára folytatására.

Katonai kezelésbe vették a román vasutat.

Suceava megye prefektusa közölte az illetékesekkel, hogy a megye lakosságához kiáltványt intézett, amely szerint a Romániára szakadt nehéz időkre és az ország veszélyére való tekintettel, mindenki őrizze meg nyugalomát. Ebben elsősorban a legionistáknak kell példát mutatni. A megyében betiltottak mindenfajta gyűlést és tüntetést. A román államvasutak vezérigazgatósága bejelentette, hogy a va-

## Kétnapos polgárháború után Bukarest lecsendesedett

„A tengelyhatalmak különleges magatartást követelnek Romániától” — hangoztatja új kiáltványában Horia Sima

Bukarestből jelentik: (Budapesti Tudósító) A kétnapos véres polgárháború után Bukarest ismét lecsendesedett — Popescu tábornok belügyminiszter kiáltványt adott ki, amelyben közli, hogy a legionáriusok ellenállását megtörték és csak elszigetelt jelenségeként tapasztalható helyenként ellenállás, azonban ezeket is rövidesen elfojtják és a lázadók elfogják. Felhívja az ország lakosságát, hogy legyen segítségére a kormánynak.

Horia Simo is felhívást adott ki, amelyben kijelentette, hogy elég volt a vérontásból. A tengelyhatalmak illetve Németország különleges magatartást követel Romániától. Ennek a követelésnek eleget kell tenni. Rövidesen megkezdődnek a tárgyalások, melyek sikere érdekében minden harcot be kell szüntetni. Azt akarom, hogy az ország a legrovidebb időn belül visszanyerje régi életét — fejeződik be a kiáltvány.

## Csak kivételes esetben ad határ- átlépési vizumot a miniszter a 18- 42 év között levő férfiaknak

Nők korlátlanul utazhatnak külföldre

Budapestről jelentik: (MTI) A magyar állampolgárokra régebben életbe léptetett határkilépési korlátozás alá azután a 18—42 életév között levő férfiak kerülnek. 18 évesnek kell tekinteni, aki abban az évben tölti be 18-ik életévét, 42 évesnek kell tekinteni azt is, aki abban az évben már betöltötte 42-ik életévét. Ezek alapján tehát csak 18—42 életév között levő magyar állampolgárságu férfiaknak kell az érvényben lévő utlevelén kívül a belügyminisztertől külön határkilépési enge-

## Leipzig Birodalmi Vásár 1941

Tavaszi vásár: március 2-7-ig.  
Meglátogatása jól gyümölcsöző vállalkozás.

Vízumkedvezmények. — Vasúti kedvezmények.  
Jelentkezési határidő: február 4.

Minden felvilágosítást ad: a Leipzig Vásár magyarországi kirendeltsége, Budapest IV., Váci utca 1/3. félem. 6. (Bejárat Fürst István u. 8.) Tel. 380.540. és a Leipzig Vásár tiszteletbeli képviselője: Schuster Ludwig, német konzul, Nagyvárad, Hlatky Endre u. 1. Tel.: 21-35.



sutakat katonai kezelésbe vették. Brassóból jelentik: A brassói rádió Suceava Traján légióparancsnok nevében közleményt olvasott fel, amely szerint a parancsnok megtilt minden legionista gyűlést és tüntetést. A közlemény elrendeli, hogy a légionáriusok azonnal hagyják el a városházát és megyeházát. A rádió hivatalos közlemény formájában tudtul adta, hogy Bukarestben még csütörtökön leszerelték az összes ellenálló alakulatokat. A közlemény felhívta a lakosságot, hogy csütörtökön ne járjon az utcákra, mert valószínű, hogy a leszerelés során lövöldözésre is sor kerül.

mulnak és megkapják példás büntetéseket. Akik pedig példaadó módon viselkedtek, most jutalomban részesülnek.

Lefegyverezték a zendülőket.

Bukarestből jelentik: (Orient rádió) Csütörtökön a román hatóságok végrehajtották azoknak a zendülőknek a lefegyverezését, akik megfélemlítették Bukarest lakosságát, Antonescu tábornok, román államvezető, feltétlen ura a helyzetnek. Mindenhol teljes a rend. Február 15-re behívják az újoncokat.

Bukarestből jelentik: (NTI) Az államrendőrség új főigazgatójává Leo-veanu hadosztálytábornokot nevezték ki, rendőrfőnök Mitrea dandártábornok lett. A vezérkar közlése szerint az 1941-es újonckorosztályt február 15-én hívják be.

Döring őrnagy ravatal-vonata áttutott Budapesten, hol a magyar honvédség koszorút helyezett a koporsóra.

Budapestről jelentik: A Bukarestben meggyilkolt Döring német vezérkari őrnagy holttestét Bécsbe szállító vonat csütörtökön futott át Budapesten. A pályaudvaron a m. kir. honvédtiszti küldöttség, valamint egy magyar és egy német díszszakasz várta a vonatot. A koporsóra a magyar honvédség képviselője koszorút helyezett el.

## Fehérmegyében szállt le egy angol hírverést-terjesztő léggömb

Az előszállási községi házán bontották fel  
a röpirat-szállító léggömböt

Budapestről jelentik: A Pest írja: Szekesfehérvárról jelentik: A német

jelentésekből ismeretes, hogy az angol hírverés elárasztja az európai szárazföldet különböző röpiratokkal. Ujabban nem repülőgépeken szórják le az angol minisztériumok felhívását, hanem különös szerkezetű léggömbben indítják el a kontinens felé. Egy ilyen léggömb eljutott Magyarországra is és Fehér megyében ért földet. Iglói János értesítette az előszállási csendőrséget, akik nyomában beszállították a léggömböt a községi házára.

A községi házán megvizsgálták a kosarat adagotó szerkezetét. A kosarat többszörös csavarrugós szerkezet hálózta be. A rugók végén lógtak a röpiratok. A léggömb belsejéből kiinduló gyújtószinór és izzószinór egy hüvelyes öbven találkozott, amelyet bizonyos idő múlva felrobbant. A robbanás után a léggömb kigyullad és a röpcédulák a földre esnek. A röpcédulák francia és holland nyelven Roosevelt beszédének egy részét tartalmazzák.

A csendőrség megállapította, hogy a röpcédulákat hollandoknak szánták.

## A frontarcos szövetség történelmi hivatása, népi ereje és feladatai

Irta: dr. Ferdényi Kálmán

A frontarcosok a magyar bevonulás után hamar egybefogtak itt, Váradon, — lelkesedésük öntudattá vált és egybekapcsolódott vele a felébresztett erőnek az érzete is.

Az 1914-es háború kitörésekor lobogó zászlókkal, jó kedvvel vonul ki Váradon a nemzet ifjúsága, a férfiaknak teljes erőben álló korosztálya és aztán hónapok múlva hazavánszorog ki láb, ki kar, ki szem nélkül; — sokan. Nagyon sokan haza sem jönnek — hősi halált halnak a nagy eszményekért, amilyen a haza, nemzet, becsület, hűség, kötelesség! A nemzetek a maguk történetét oly fiúk által alakítják ki és alkotják meg, kik az emberi eszmények világosságában járnak és hisznek ezek erejében! A frontarcosok végig küzdötték a világháborút és így történelmi hivatásukat betöltötték; hittek eszményeikben, a szent célokban, a nagy kötelességekben, melyek nem a világból, nem a hasznosság világából valók. Egyszerű emberek, a nép fia, kik talán irni-olvasni sem tudnak, de meghalni a hazáért szívesen: a legértékesebb elemét képezik a társadalomnak és leghűségesebb fiait minden küzdő nemzetnek!

Szép világ rejtezik a frontarcosokban! Mennyi áldozat, lemondás, odaadás, hűség, tisztesség és hősi akarat szerénykedik itt; az egész fajnak öröksége ez, amelyet még felélt, amely a múltból jutott red és amelyet úgy kell szeretni gondoskodással megőrizni és megvédeni, hogy a jövőndő nemzedéknek, az ifjúságnak öröksége legyen.

A frontarcosok szétszórtságából kibontakozott már a szervezeti és vele annak népi ereje. A frontarcos szövetség nem a kérdéseműlt múlt, nem járadt gőz, hanem közös erőszék izzó egysége és testülete; a frontarcos így szorosán beépül népi környezetébe, majd a társadalmi rendbe és annak eleven erejébe, mozgatójává válik. Feladatai is vannak és lesznek az új nemzedék kialakításában.

A világháború után korszak eldobta magát ideáljait és az élet nagy kérdéseiben sok hitetlenséget örökölt. Az új nemzedéknek meg kell ismét találnia a maga eszményeit — és magának kell nagy kérdéseiben célt, utat, hitet, reményi teremtenie.

És most kérdezem, hol is van a mi ifjúságunk dalos indulója, hol is van a mi Giovezzánk? — hová vezet az ifjúság hangja az ijeszto nagy eszenben és hogy is áll az ifjúság előtt a hősiesség, áldozat és bátorság nagy eszményei?

Tudjuk, hogy a hősiesség nem tendzser és nem életpálya — a vértanúság sem pusztá akarat, hanem teljesítmény, — de szétkötözheti az élet a hősiességet és elkerülheti a vértanúságot? Lehet-e nemzeti élet harc és áldozatok nélkül és van-e kilátás olyan földi életre, amelyből az utközés, szenvedés és megpróbáltatás ki legyen zárva?

Nem, a nemzet nem mondhat le olyan fiairól, akik vállalják a hősiességet és az áldozatokat, mert akkor elveszti!

A frontarcos szövetségnek az új nemzedék bátorságra, áldozatokra és hősiességre való nevelésében nagy szerepe lesz, hiszen e nagy erényeket

## „Villamos országút“ Erdélyben vizierő és földgázüzemű telepekkal

Budapestről jelentik: Varga József dr. iparügyi miniszter Erdély villamosításának nagy fontosságú problémájával foglalkozik. A kormányzat munkaprogramjának egyik legfontosabb pontja ugyanis Erdély villamosításának megoldása. A román uralom alatt Erdély területének villamosítását elhanyagolták. Addig, míg az anyaországban a falvak 32 százalékában villanyvilágítás van, a visszatért Erdély falvainak csak 4 százaléka volt villamosítva. Varga József dr. iparügyi miniszter energikus közbeavatásával a lehető legrövidebb időn belül kezdte meg Erdély vasúti és vasúti vonalának kiépítését.

Miután a kormányzat egyik legfontosabb célkitűzése Erdély ipari fellendülésének előmozdítása, a közlekedés fejlesztése mellett, a villamosítás kiépítése is elsőrangú fontos feladat. Ezért most Erdélyben valóságos „villamos országút“ készülnek elő. Erdélyt beárazó hatalmas villamoshálózattal, hasonlóan a vasúti közlekedés utálózatához. Az iparügyi miniszter-

rium energiagazdálkodási osztálya már elkezdte Erdély villamosításának adatgyűjtését és rövid idő múlva ezeknek az adatoknak alapján dolgozzák ki a villamosítási terveket.

Erdély vízienergiában gazdag terület s így a villamosítási program keretén belül leginkább vizierő telepek építését határozta el Varga József miniszter. Az eddig végzett előmunkálatok alapján 32 vízelépesőt jelöltek ki közép és nagy villamosközpontok számára. A rendelkezésre álló bő vizierők és azok esése gazdaságos vizierőtelepek létesítését teszik lehetővé. Ez a megoldás nemcsak olcsó energiaforrást biztosít, de nagy munkaalkalmat jelent az erdélyi munkások számára.

A kiépítendő „Villamos országút“ nagy tápláló telepeinek egy része a bányavidék áramellátását is szolgálja és az oda közel eső vizierők szolgáltatják majd az energiát. A székelyföldi részen a Maros völgyében létesülnek majd erőtelepek Marosnéviz és Rátosnya közti szakaszon.

## Az új földművelésügyi minisztert meleg fogadtatással üdvözölték a Magyar Élet Pártjában

Teleki Pál miniszterelnök a megnagyobbodott ország újjáépítéséről és az Erdélyi Párt rendeltetéséről szólott. Laky Dezső közellátási miniszter jelezte, hogy augusztus elsejéig még nehézségekkel kell megküzdni.

Budapest. (MOT.) A Magyar Élet Pártja csütörtök este tartotta értekezletét vitéz Lukács Béla elnökletével. Az értekezleten megjelentek a kormány tagjai, a párt felsőházi és képviselő tagjai.

Báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter köszönetet mondott a pártnak a meleg fogadtatásért.

Azután gróf Teleki Pál miniszterelnök szólalt fel. Beszédét azzal kezdte, hogy ma, amikor egyes országrészek visszatérése néhány hónappal mögöttünk van, összefoglalhatjuk a Felvidék, Kárpátalja és Északerdély visszatérésének jelentőségét. Az 1941. évet, a mult esztendővel szemben, melyet a nagy nemzeti eredmények évének nevezhetünk, a megnagyobbodott ország újjáépítése esztendőjének nevezhetjük. A miniszterelnök azután részletesen taglalta a végzendő feladatokat. Készülni kell az országépítő munkára. Nagyon hasznos ha a kormánynek erdélyi tagja van. Magam voltam, aki kértem az erdélyieket, hogy külön erdélyi pártot vagy csoportot alakítsanak. Természetesen a két párt, mely a kormányt támogatja, rokompárt, melyek ugyanazokat a célokat szolgálják, ugyanazt a munkát végzik együtt és közösen.

A miniszterelnök beszéde után Lu-

ő hordozza példatárban és mindenkor könnyen és büszkén rámutathat. Magasztos földi látomások ezek! A sötét és megzavart felhőkön túl nagy a reménykedés, hogy az új nemzedék megváltódik egy jobb, igazabb életre és megmenti a jövőndő becsületét!

## Bejelentési kötelezettség a zsirkészletekre és a hízalalásba vett sertésekre

A közellátási miniszter január hó 21-iki keletű 5700—944. sz. rendelettel újabb intézkedést tett a zsír forgalma szabályozására. Eszerint minden községben és városban a zsír árusításával, raktározásával és feldolgozásával foglalkozó kereskedők, iparosok és egyéb vállalkozók kötelesek zsirkészleteiket a hatóságnál bejelenteni; a legkisebb készlet is bejelentendő. Ezenkívül mindenki köteles a birtokában levő két darab, vagy ennél több és félévesnél idősebb hízó sertést, a sertések súlya megjelölésével minden hó 1—8-ika között bejelenteni. Ahol zsírjegyek vannak rendszeresítve, ott a fejenként és hetekint kiadható zsír adag 20 deka, háj és bőrnélküli zsír szalonna 23 deka, bőrszál szalonna 26 deka. Az ortodox izraelita hitközségek tagjai részére zsír adag nem jár.

## A „Fehérház“ bajtársi egyesület gyűlése

A „Fehérház“ bajtársi egyesület a hó 22-én este 7 órakor a Széchenyi épületben levő saját helyiségében Lestyán Ödön elnöklété alatt gyűlést tartott.

Az elnök üdvözölte a megjelent, most már a Központ által igazolt rendes tagokat, röviden ismertette az egyesület célját, mely minden politika kizárásával egy táborban öhajítja tömöríteni mindazokat, akik a nemzetvédelem szolgálatában állnak, akik a nemzeti összeomlás alatt a magyar alkotmányosság visszaállítására érdekében működtek, vagy ilyen magatartásuk miatt üldözésnek voltak kitéve, valamint azokat, akik úgy a jelenben, mint a jövőben a nemzeti élet megerősítésért önzetlenül kívánnak társadalmilag dolgozni.

Ezután felolvastatta azon bajtársak névsorát, akik az 1919. évi ellenforradalomban részt vettek és felkéri a jelenlevő bajtársakat, hogy aki még ezen kívül ismer olyanokat, akik az ellenforradalomban részt vettek, azok nevét és lakását jelentsék be.

Bejelteti az elnök, hogy a rendes tagok tagsági díja évi 10 pengőben van ugyan megállapítva, azonban a kevésbé tehetősek részére a Központi vezetőség az évi tagdíjat 7 pengőre mérsékelte, amely összeg két részletben is fizethető.

Elhatározta a gyűlés, hogy az egyesület helyiségében minden hétfőn, csütörtökön és szombaton délelőtt 10—12-ig és délután 5—7-ig hivatalos órákat tart az érdeklődő bajtársak tájékoztatása céljából, amikor is a tagokul jelentkezők részére a Törzslapokat is kiszolgáltatják.

Az Egyesület hivatalos jelvényét is megrendelték és az darabonként 3 pengő árban a hivatalos órák alatt átvehető az egyesület helviségében.

Végül elhatározza a gyűlés, hogy 1. évi február hó 9-én délelőtt 10 órakor tisztújító közgyűlést tart, amelyre a budapesti központi vezetőséget is meghívja. A közgyűlés után társasébed lesz.

**Vitipusu Ungyujtók**  
érkeztek TISZAY óráshoz,  
Rákóczi-út 6. szám.

# Áttérések - visszatérések - megtérések

A felszabadulás első hónapjaiban a városok egyik legforgalmasabb, leglátogatottabb helyisége jó ideig az anyakönyvi hivatal és ennek a hivatalnak is az a sarka maradt, amelyik eddig a kitérésekkel foglalkozott, most pedig a visszatérések konjunktúráis ügyvezetőit görgeti a bürokrácia széles medréiben. Erre engednek következtetni a legutóbbi közzétett egyévi népesedési kimutatás adatai. Nagyváradon 1500-nál több „áttérés” történt az elmúlt évben. Ebben a nagy számban természetesen a román időkben történt „kitérések” és a felszabadulás után lavinaszerűen megindult visszatérések is benne vannak.

Az áttérőknek és visszatérőknek különböző kategóriái vannak. Mindegyik kategóriának megvan a maga lélektana, logikája, mentsége, egyszerűen: magyarázata. Nem akarunk a kérdés boncolgatásával senkinek sem fájdalmat okozni, de olyan tanulságos az egész kérdéskomplexum, hogy nem mondhatunk le a vizsgálat eredményeképpen feltétlenül jelentkező hasonlóról.

Mindenekelőtt körülhatároljuk és elkülönítjük azoknak a kérdést, akik belső meggyőződésüket követve „megtérnek”. Teljes tisztelet adassék ezeknek, hiszen a megismert igazság, vagy jóhiszeműen igazságnak tartott vélemény lelkiismeret kötelező parancsát követik akkor, amikor „megtérnek”. Ezek igazi megtérések még akkor is, ha manapság, a konjunktúráis vallásescereberelés korában történnék. Sőt külön tiszteletet érdemelnek, amikor az őszinte megtérésekbe vetett hitéből kivételként közvélemény gyűlölet keresztüztét és kritikáját kell elviselniük és mégis kiartának. Az ilyen megtérések — az egyedül igazi és meggyőződésszerű alapuló megtérések sohasem tolatódók, sohasem kellekük magukat és nem a külvilágot, nem a környezetet, az érvényesüléstörténetet, hanem egyesegyedül a megismert és elfogadott igazságot.

Sokan állítják azt, hogy ilyen megtérések ma nincsenek. Nehéz is lenne itt nálunk hirtelen néhány példát felsorolni. Jól emlékszem rá, ezeltől két évvel Romában sokat beszéltek egy nemzetközi körökben is jól ismert zsidó jogászról, aki hosszas vívódások és előkészület után csöndben, feltűnés nélkül megkeresztelkedett. Írásai már rég elárulták lelki válságát és a kibontakozás egyedüli útját. A tudományos világban közzismert neve, előkelő barátai révén (Mussolini dedikált fényképe állott iróasztalán), parádé rendezhetett volna keresztelkedéséből. A legnagyobb nevek viselői vállalták volna a keresztelapadot. És még sem így történt. Még az sem engedte meg, hogy az újságok írjanak róla. Megkeresztelkedése után pedig egészen visszavonult. Nem kívánta igénybevenni az olaszországi zsidótörvény kivételeit sem, mert a megtérése belső lelki ügy és nem konjunktúráis alkalmazkodás volt.

Egészen más elbírálás alá esik az áttérések túlnyomó nagy száma. Azokra a vallás-cereberelésre gondolunk itt, amelyeknek semmi közös nincs a belső lelki élettel, a meggyőződéshez, a megismert igazsághoz, a lelkiismerethez, az emberi méltósághoz. Közismert, közhelygé koptatott

megállapítás az, hogy a zsidókra világszerte rossz idők járnak. Sehol se számít előnynek, ha valaki zsidó. Még azokban az országokban sem, amelyek jelenleg szemben állnak a zsidókérdést radikálisan megoldó államokkal. Nem kell azt hinni, hogy Angliában, vagy az Egyesült Államokban nincs zsidókérdés. Csak Franciaországra kell egy pillantást vetni. A háború megszűntével egyszerre teljes erővel fellángolt a zsidóellenes hangulat. Ugyanígy lesz ez minden más államban is, ahol eddig még aránylag csend volt ilyen tekintetben. Hiába való remény az a zsidó számítás, hogy Anglia győzelmével Izrael győzelmét is jelentené. Ezt még a suttogó propaganda legvadabb hívei is sejtik, hiszen bámulatos szívóssággal keresik a beszivárgási réseket a zsidótörvények és rendszabályok labirintusai között. Ilyen beszivárgási résnek, jobban mondva kapunak tartják a keresztény egyházak közösségeit, mivel legtöbb esetben — nálunk határozott törvényes formában — a kereszténységet veszik kritériumnak.

Senki se vadholt rosszakarattal, gyűlölködéssel, ha azt állítjuk, hogy a zsidók megkeresztelkedésének túlnyomó része csupán külső formáság, érdekből vállalt, sokszor gyűlölt kül-

ső máz, amelyből legkevésbé használna éppen a keresztény közösségeknek van. Hiába: a kényszerűség sohasem volt jó térítő. Gerinces, becsületes és jellemes emberek esetében inkább vértanúságra vezet, mint hazug megalkuvásra. A zsidóság nagyrésze pedig ma kényszerből keresztelkedik és lelkiileg teljesen távol marad, talán még távolabb, mint azelőtt, a kereszténységtől. A veszedelem ott kezdődik, hogy ezek a papíros-keresztények életük minden pogány, keresztényellenes megnyilvánulására rá akorják teríteni a keresztlevél mentelét azzal a suta okoskodással, hogy a megkeresztelt ember minden lépése egyháziilag védjegyzett és védelmezett tabu. Bámulatosan tudják tettetni a csodálkozást és meghatárolt tudnak siránkozni, ha valaki egyenesen és határozottan radjúk olvassa: zsidók maradtak gondolkodásukban, szavaikban és cselekedeteikben egyaránt.

Ezek után nem lephet még az az intézkedés, amely már a legtöbb keresztény közösségben életbelépett: zsidót csak hosszas előkészítés és próba után vesznek fel tagjaik sorába. A próba célja természetesen elsősorban nem a hitigazságok megtanítása, hanem a becsületes, egyenes szándék megállapítása. Ez egyébként igen ne-

hez feladat, mert a szíveket és veséket csak az Isten tudja vizsgálni, de nagyon jó szolgálatokat tesz akkor, amikor legtöbb „megtérő” sűrűsében, napok, vagy legfeljebb hetek alatt szeret tülesni a „formaságokon”. Megtanul néhány kérdést a katekizmusból, kihalsz magának környezetéből egy diszkeresztapát s azután had' örüljön az egyház az új nyereségnek. Fő az, hogy ő ezentul sértetlen s aki hozzányúl, az az „egyházat bántja”. Az egyéves próbaidő sokakat visszariaszt a „megtéréstől”, mert rendszeren hirtelen szokott felmerülni az a veszély, amely miatt a kereszténység védő karjaiba menekülne.

Egyébként is általános vallásescereberelési válságban vagyunk. A keresztények nagyrésze sem hitével, sem hitének erkölcsi törvényeivel nem törődik. Az bizonyos, hogy a „megtérő zsidó” ilyen környezetben egyáltalán nem érzi, hogy életét, gondolkodását, elveit gyökeresen át kell alakítania. A zsidó érdekkérettség tehát még ilyen szempontból is a legkárosabb hatással vannak a keresztény életre, mert csak növelik válságát és duzzasztják botránykrónikáját.

— Akad közöttük is jó ember — szokták mondani a zsidókról. Igen, hát akad. De még az is csak „zsidó jó ember”: magának és fajtájának, szemfényvesztéstől egy kicsit környezetének is jó. Mert nehéz ám kiszakadni abból a zsidó szellemiségből, amely sok ezer éven át szította és szítja most is a különállást, öldöklő versenyt és harcot minden ellen, ami nem zsidó, a küzdelem fejeirei között mindig szerepelt a keresztény egyházakban való megbúvás. Mi magunk is láthattuk, hogyan rázták le sarkukról a keresztény küszöbök porát a fehér ellenforradalom féltelmében „megtért zsidók”.

Ez a nagy kérdés egyébként is rendeződni fog. A világszerte megnyilvánuló rendezési óhaj végül is összeterebbi valahová ezt a különös, titokzatosságokkal teli népet. Akkor majd küldünk közéjük hittérítőket a már megtértekből, hogy a krisztusi igazságot megismerhessék és követ-hessék.

(Befejezés következik.)

## Május 4-én a MÁV is életbelépteti a nyári időszámítást

Budapestről jelentik: A napokban Belgrádban nemzetközi vasúti menetrendi értekezlet volt, amelyen résztvettek a jugoszláv házigazda vasúton felül a MÁV, a török, a román, a bolgár és a német vasutak képviselői is. A célja ennek a menetrendi értekezletnek az volt, hogy ezeknek az államoknak egymásközti személyi közlekedési viszonylataiban az idén majusban életbelépő menetrendet szabályozzák, megállapítsák.

A legfontosabb határozata az értekezletnek, hogy május 4-étől kezdve mindezeknek az államoknak vasutain, tehát a MÁV vonalain is életbelép a nyári menetrend, illetve az időszámításnak egy órával való megrövidítése. A MÁV eddig bizonyos északonfőgőkekből a nyári időszámítás bevezetésétől, bár ez már a német és egyéb területeken évek előtt megtörtént, tartózkodott, de most az a helyzet állt elő, hogy a MÁV-nak is gyakorlatilag érdemes csatlakozni az új nyári időszámításhoz.

## Pakots Károly előadása Kecskeméten

Kecskemétről jelentik: A liceumi előadásorozatban dr. Pakots Károly szatmárnémeti kanonok, országgyűlési képviselő tartott előadást „A katolikus egyház helyzetéről a román uralom alatt” címmel.

Az előadást rendkívül nagy érdeklődés előzte meg. Mindenkit magával ragadott az a másfélórás hatalmas és minden fontos részlethez kiterjedő ismertetés, amelyet dr. Pakots Károly a román uralomról és a kisebbségi sorsban élt katolikus magyarokról mondott.

Az előadó bevezető szavaiban kijelentette, hogy Románia katolikus szempontból valóságos missziós terület volt. Az egyház híveinek javarésze a magyarokból tevődött össze. Ami katolikus élet volt Romániában, azt a magyar katolikusok teremtették meg. Jellemző példákat hozott fel és megemlékezett arról, hogy a katolikus magyar püspökök és papok milyen ellenállást tanúsítottak a román elnyomatás ellen. „Mi fiatalok sem tettünk egyebet, minthogy 17 évig szemben álltunk a román elnyomatás hullámá-

val és nap, mint nap egyikünk, vagy másikunk a haditörvénytörök elé került” — mondotta. — Megemlékezett Boromissza püspökről, aki négy évig ágybanfekvő betegként kormányozta az egyházmegegy és haláláig soha nem hajtott végre olyan törvényt, amely egyház-, vagy magyarellenés lett volna.

A román „földbirtokreformról” szólt utána. Az oláh földbirtokreform minden tartományrésze külön törvényt hozott és a román földesur megtarthatta a magáét, még ha több is volt neki, de a magyartól még a keveset is elvették.

— Így például a nagyváradi egyház 203.000 hold földjéből — amelynek nagyrésze katolikus és magyar célokra fordított — 194.000 holdat kizajátítottak. Azt a törvényt is behozták, hogy egy katolikus püspöknek nem szabad, hogy 100 holdjánál több legyen.

— A román nemzeti raunkatörvény azt mondta ki, hogy a magyar alkalmazottak számaránya nem lehet több 15 százaléknál. Tehát ha egy műhelyben hat segéd dolgozott, azokból csak egy lehetett magyar. 1934-től kezdve magyar nem kapott semmiféle hivatali állást, vagy munkát. Így akarták kényszeríteni a magyarságot arra, hogy nevé váltottassa meg és vegye fel az ortodoxiát.

Végül elmondta, hogy ennek a hősi küzdelemnek kettős jó hatása volt. — Egyrészt a papság és a hívek összemegedtek, másrészt a templomok benépesültek. A szenvedés a hitéletben való elmélyülést is jelentett. Magyar a magyaron segített. A gazdagabbak adták a szegényebbeknek és a társadalmi válaszfalak is leomlottak. Szívüggé vált a templom, az iskola és a lelki élet.

## Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár

Képkerepezés

Melegágyrámk és üvegek

Nagyvárad, Szt. János u. 44-48.

Telefon: 19-13

# HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

NAGYVÁRAD,  
SZILÁGYI DEZSÓ-UTCA 5 SZAM.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Egész évre 30.  
félre 15, egy óra 2.50 pengő  
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekk számlánk  
száma: 72.301.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem  
adunk vissza

**Döntős az erdélyi pénzügyi intézetek ügyében.** A Pénzügyi Központ most foglalkozik az erdélyi pénzügyi intézetek tagsági kérdésével. Értesülésünk szerint most már dűlőre jut a dolog: a P. P. feleleveníti a régi tagok tagsági jogait. Fővárosi pénzügyi intézetek erdélyi fiókalapítására egyelőre nem kerül sor. A fővárosi pénzügyi intézetek maguk sem foglalkoznak ilyen tervekkel, de az illetékes tényezők szándéka is az, hogy az erdélyi hitelpiac a maga szükségletét egyelőre a maga forrásaiból lássa el.

**AZ INFLUENZA MIATT TIZENEGY NAPRA BEZÁRTÁK A BUDAPESTI ISKOLÁKAT.** Budapestről jelentik: A tömegesen fellépő influenza megbetegedést az orvosok tapasztalatai alapján tovább is enyhe lefolyásúnak tartják és csak ritkán képződik szövődés. A budapesti elemi iskolákat és tanonciskolákat 11 napra bezárják.

**UZDÓCZY-ZADRAVETCZ ISTVÁN SZÉKELYFÖLDI KÖRUTJA.** Marosvásárhely. (MTL) Uzdóczy-Zdravetz István volt tábori püspök napok óta a Székelyföldön tartózkodik. Bejárta a csiki és gyergyói községeket. A lakosság mindenütt nagy lelkesedéssel hallgatta beszédét. Ma Marosvásárhelyre érkezett, megtekintette a katolikus intézményeket, majd a plébániatemplomban tartott szentbeszédet.

## Almásy lakatos

szerezést, javítást vállal  
Rimanóczy u. 10. sz.

Fel kell blyegezni az országos levéltárhoz küldött leveleket. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Családi történelmi kutatások, lezármazások, ősök lakóhelyének és személyadatainak nyomonkutatása során gyakran jutnak az érdekeltek abba a helyzetbe, hogy az Országos Levéltárhoz kell fordulniuk. Figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy az Országos Levéltárhoz intézett minden nemű beadvány, még az egyszerű családi történelmi felvilágosítást kérő levél is blyegköteles, így ne mulasszák el a felvilágosítást kérők az ilyen leveleket 2 pengő okmányblyeggel felülblyegezni.

Szombaton, január hó 25-én este 7 órakor kezdődik a Gróf Széchenyi István Állami Gépipari Középiskola ismeretterjesztő sorozatának harmadik előadása. A múlt héten Belányi Imre tanár betegsége miatt Szaday Sándor tanár tartott előadást a tatárjárás 700. évfordulója alkalmából. „A második honalapítóról: IV. Béla királyról” és a meghirdetett előadást: „A magyar feltalálók és a transformátor feltalálása” címen most szombaton tartja meg Belányi Imre tanár. Az előadásra, amelyet a Gépipari Középiskola nagytermében (Schlauch tér 26.) tartanak meg, mindenkit szívesen lát az iskola igazgatósága. Belépő díj nincs.

**A Biharmegyei Orvos, Gyógyászorvos és Természettudományi Egylet** felejtethetetlen Elnökének néha dr. Konrád Béla emlékére folyó január hó 25-ikén, szombaton délután 6 órakor a dr. Keckeméti Lipót gimnázium nagytermében rendkívüli gyűlést tart. Az emlékbeszédet dr. Edelmann Menyhért, az egyesület örökös díszelnöke mondja.

**Színház- és filmosztály az Actio Catholicában.** Az Actio Catholica Országos elnöksége, mint a magyar katolikus társadalom központi szerve, elhatározta, hogy Czapi Gyula vesprémi megyéspüspök elnöksége alatt álló országos sajtóosztályon belül életre hívja a színház- és filmüggyel foglalkozó alosztályt. Mihálovics Zsigmond pápai prelátus az A. C. országos igazgatója mindjárt be is mutatta az alosztály munkakörét. Ezek szerint a következő tíz pontban megálapított területen indítja meg a munkát az Actio Catholica és pedig: 1. Ellenőrzés színház- és film-vonalon. 2. Jó szindarabok és filmek ajánlása. 3. Propaganda, amely magában foglalja a katolikus közvélemény eligazítását színház- és filmüggyel. 4. Keskeny filmüggyel. 5. Műkedvelő filmüggyel. 6. Egyházközségek támogatása keskeny mozgóképszínházak felállításában. 7. Az egyházközségek számára lehetőség teremtése keskeny diafizitívák kiköltésére. 8. Bekapcsolódás az állami filmgépkezelői tanfolyamba. 9. Műkedvelők számára filmtanfolyam rendezése. 10. Egyházközségek számára lehetőség teremtése hangraforgók és hanglemezek vételére, valamint kiköltésére. Az előterjesztett program alapján az ügyek központi elintézésével az elnökség egyik titkárát bízták meg.

**Felhívás.** A Honsz nagyváradi csoportjának elnöksége felhívja Gulya Imre Össi t. 67-19, Szabó István Bokor u. 42, Antal Sándor Széchenyi u. 16, Mihelle Péter Batrin u. 2. sz. Megygyesi József Nyisztor u. 23, Zathurecki Leó Csáky u. 15, Szentas Alajos Berlin u. 37 és Szurmik István Össi t. 44-19. sz. alatti lakó hadirokkantakat, hogy a Honsz irodájában, Gróf Csáky u. 42. sz. a. saját érdekükben azonnal jelenjenek meg.

**Elítélte a Pestvidéki törvényszék Ilovsky János rágalmazóját.** Budapestről jelentik: (MOT) A pestvidéki törvényszék ma tárgyalta Ilovsky Jánosnak, a Baross Szövetség elnökének Drózy Győző ellen indított sajtóperét. Drózy Győző, a Magyar Gazda c. lap egyik számában „Ilovsky ur bírótság elítél” cím alatt éles támadást intézett Ilovsky ellen. A törvényszék büntetésnek mondta ki Drózyt sajtó útján elkövetett rágalmazás vétségében és ezért 500 pengő pénzbüntetésre ítélte. Megállapították, hogy az inkriminált kifejezések valódiság esetén alkalmasak lettek volna arra, hogy közmegegyezésnek tegyék ki Ilovskyt. Enyhítő körülménynek vették Drózy büntetlen előéletét és családi állapotát. — Drózy és Ilovsky fellebbezést jelentettek be az ítélet ellen.

## KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Mindazoknak, kik felejtethetetlen férjem, illetve édesapám temetésén résztvettek és fájdalmaikat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Üzv. Novy Rudolfné  
és fia Rudolf

**Temetés.** Bunghan Mózes 67 éves korában Rontó községben január 23-án meghalt. Temetése szombat délután 3 órakor lesz Rontón. (Caritas.)

**A Kereskedelmi Bank mérlegülése.** A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank január 24-én, pénteken tartja mérlegmegállapító igazgatósági ülését. Az intézet változatlan, 4 pengő osztalékot fizet részvényeseinek.

**KÉT UJ BARLANGOT FEDEZTEK FEL A BÉKÁS-SZOROS KÖZELÉBEN.** Csikszereida. (MTL): A Békás-szoros közelében két új nagy barlangot fedeztek fel a csiki turisták. Az Erdélyi Kárpát Egyesület csiki osztályának tagjai már több mint három kilométert jártak be az újonnan felfedezett barlangból.

**Repülőszerecséltenség Amerikában három halottal.** Newyorkból jelentik. (Reuter) A sanlousi repülőtér közelében a Trans Continental Air Wais légi forgalmi társaság egyik utasszállító gépe lezuhant. Három utas életét veszítette.

**Mérnökök figyelmébe!** Felkérek minden, nem az anyaországból jött, főiskolát végzett és kataszteri keresztény mérnököt, hogy Kamarai és Nemzeti Szövetségi ügyekben, megbeszélés céljából vasárnap, folyó hó 23-án délelőtt háromnegyed 11 órára a Katolikus Körben pontos időben megjelenjen szíveskedjenek. Az összes mérnök kartársaimnak pedig szíves tudomásukra hozom, hogy az Erdélyre megalkotandó új kamarai törvénytervezet valószínűleg csak március vagy április hónapban fog megjelenni. Igéretet kaptam arra, hogy a tervezetet a Kamarára nekem idejében meg fogja küldeni, amikor az észrevételeink megtétele céljából az összmérnök kartársaimat megbeszélésre egybefogom hívni. Szíves tudomásukra hozom továbbá, hogy a Magyar Mérnök és Építész Egyesület a hivatalos lapját minden kartársamnak még ebben az évben is ingyenesen küldi. Ure z'ny Pá!

**10.456.000 pengőt jegyeztek a biztosítótársaságok az erdélyi kölcsönből.** Budapestről jelentik: A Pesti Tőzsdé írja: Értesülésünk szerint a Magyarországon működő biztosítótársaságok az erdélyi kölcsönből 10.456.000 pengőt jegyeztek le. Tízmillió pengőt maguk az intézetek, 456.000 pengőt pedig nyugdíjintézetek. A társaságok január hó 25-én már be is fizetik az első részletet.

**Tekintélyesen gyarapodott a Kereskedelmi Bank vidéki intézeteinek betétállománya.** Elkészülték a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank vidéki affilációinak mérlege. Általában kitünő eredménnyel zárták az elmúlt üzletévet ezek az intézetek. Tekintélyes betétszaporulat és a kihelyezési állományok emelkedése jellemzi a mérlegeket. Különösen kiemelkedő a Borsod-Miskolci Hitelbank és a Felvidéki Kereskedelmi Bank mérlege. Ezeknél az intézeteknél milliós betétemelkedések voltak.

## Az erzsébetvárosi római katolikus egyházközség jótékony célú farsangi délutánja

Az erzsébetvárosi római katolikus egyházközség folyó hó 26-án, vasárnap délután 5 órai kezdettel a Legényegylet Teleki u. 13. sz. alatti helyiségében tartja jótékony célú műsoras farsangi délutánját, felépítendő kulturháza javára. Ezután is felhívjuk városunk keresztény társadalmát, hogy a nemes célra való tekintettel minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjenek

## Kahnné 10 filléres órabéce

Szürke napi hír, de az, aki egy pár soros hírből is meg tudja látni az esemény jelentőségét, sok mindent olvashat ki ebből a hírből:

Budapestről jelentik: Az ügyészség bünyügyi eljárást indított özv. Kohn D. Aladárné sz. Binetter Regina váci pázskasütődés ellen, aki munkabéruzsorát követett el. Pászkasütődjében a munkások egyikének sem fizetett 10 fillér órabéternél többet. A törvényszék munkabéruzsorában vétkeket mondotta ki és egyhónapi fogságra ítélte.

Ugy hisszük, hogy a pártatlan magyar bíróság ítéletében minden igazságosan érző ember megnyugodhatik. Legfeljebb azok szisszennek fel, akik a munkabéruzsora terén semiben sem maradtak a váci Kohnné mögött és a mindennapi Upmann szivart, a most is jólfutott lakást, az elegans gépkocsit és a titokban őrzött letemes bankbetéteket épp úgy alkalmazottjaik munkaerejének kizsákmányolásával keresték, mint a váci pázskasütődés a maga bankbetéteit. Ne gondolja senki, hogy bárkinek is irigyelnénk a becsületes munkával szerzett vagyonát. De az a jövedelem, az a vagyon, amely a dolgozók kizsákmányolása útján jött létre, gygyarapodott bűnös módon, mert minden kizsákmányolás bűn. A váci Kohnné esete intő példa lehet a többi kizsákmányoló számára és ébresztő a kizsákmányoltaknak. Ma már csaknem az összes dolgozókat szervezetek, céhek, kamarák védik a munkaadók kizsákmányolásai ellen. A jogtalanságok, az igazságtalanságok ideje lejárt. Ezt meg kell tanulniok a Kohnnéknak is és a tízfilléres órabécek nem szolgálhatnak precedensül a többi Kohnnéknak sem, hogy munkabéruzsorával szerezzék meg a maguk jólétét. Az a jövedelem, amihez munkások becsületesen meg nem fizetett verejtéke tapad, átkot hord magán, de az igazságos magyar bíróság ítéletét is kihívja. la.

**KÉMKEDES A PANAMA CSA-TORNA ÖVEZETÉBEN.** Newyorkból jelentik (NST): Balboai jelentések szerint letartóztatott egy őrmestert katonai titkok elárulásának gyanúja miatt. Az őrmester állítólag idegen hatalom javára kémkedett a Panama-csatorna övezetben. A katonai hatóságok ebben az ügyben merően megtagadnak minden közelebbi felvilágosítást.

**Agyonütött kalapácsával egy 60 éves gazdát a falu kovácsa.** Tápiógyörgyéről jelentik: (MTI) Holdi János 60 éves gazda betért Szarvas Lajos kovácsmester műhelyébe. Szóváltás keletkezett közöttük, amelynek hevében Szarvas kalapáccsal úgy fejbavágta Holdit, hogy néhány perc alatt kiszenvedett.

**JANUÁR 25: AZ EVANGÉLIKUSOK MŰSOROS ESTJE.** Mint már megírtuk, rendkívüli érdeklődés előzi meg az evangélikusok műsoras estélyét, amit január 25-én rendeznek meg a Református Kulturpalotában. Eppen a rendkívüli érdeklődésre való tekintettel s már csak azért is, mert a rendezőség számos jögyeket bocsátott ki, tanácsos a jegyekről előre gondoskodni. Külön meghívóra azonban senki se tartson igényt. Jegyelővétel a Hegedűs dohánytözsdeben, Rákóczi-ut 4. A jegyek ára: 3 pengő, 2 pengő, tanácsjegy 1 pengő. Az estély műsora este 8 órakor kezdődik és pontos megjelenést kér a Rendezőség.

## Hús-kiló kukoricalisztet kevernek februártól minden mázsa kenyérliszthez

Az első néhány vagon tengeri felőrléséhez már hozzáfogtak azok a budapesti nagymalmok, amelyek elkészültek a kukoricaórlési berendezésükkel. A többi malomban befejezéshez közelednek a szerelések, úgyhogy néhány napon belül itt is megindulhat a kukoricaliszt készítése. A hatóságok természetesen meg akarják várni, amíg kellő mennyiségű csíráztatott kukoricából őrlött liszt áll rendelkezésre és azután rendelik el kötelezően a kenyérlisztnak kukoricával való keverését.

Nálunk nem azt a rendszert választják, amit Jugoszláviában és egyes államokban, hogy nevezetesen a hétnek bizonyos napjain hoznak forgalomba kukoricás kenyéret, míg a többi napokon buzalisztból sütnek, hanem egyformán mindennap azonos lesz a kenyér minősége. A buzalisztet legfeljebb 20 százalék erejéig burgonyával és bizonyos mértékben kukoricaliszttel keverik kenyérsütési célokra. Az arány előreláthatólag az lesz, hogy 100 kiló buzaliszthez 25 kiló burgonyát és 18—20 kiló tengerlisztet kell majd keverni, ami más szóval annyit jelent, hogy a 145 kiló lisztből tulajdonképpen csak 12—14 százalék lesz kukoricaliszt. A sütési próbák alapján megállapítható, hogy az ilyen keverési aránnyal készült kenyér tartós, nem szárad gyorsan és jóízű.

## Négy és fél mázsa újabb könyvadomány érkezett a városi nyilvános könyvtárba

Szűknek bizonyul az olvasóterem, mert napról-napra szaporodik a látogatók száma.

Nagyvárad. Saját tud. Az év elején megnyílt városi nyilvános könyvtár iránt nagyfokú édeklődés nyilvánult meg a közönség részéről. A kimutatás szerint nap-nap után egyre szaporodik az olvasók száma, különösen a diákok és tisztviselők látogatják sűrűn az olvasótermet, mely a jelek szerint rövidesen szűknek fog bizonyulni. A könyvtárteremben néma esőndőn zavartalanul olvashatnak a látogatók az erre a célra szolgáló olvasóasztalokon, az utóbbi napokban 20—30-an is. A diákság édeklődése érthető, ha figyelmbe vesszük, hogy az utóbbi időkben érkezett nagyrészt modern könyveket havonta 10 fillér díj lefizetése mellett olvashatják.

Az értékes könyvek száma csütörtökön újabb négy és félmázsaival szaporodott, melyet a budapesti Közgyműtemények Országos Főfelügyelősége küldött Nagyvárad könyvtára részére, kifejezésre juttatva, hogy a napokban ismét újabb szállítmányt küldenek. A megérkezett könyvek részben jogtudomány, részben szépirodalmi munkák s iktatásukat nyomban megkezdték a könyvtár tisztviselői, hogy az édeklődő olvasók mielőbb hozzájuthassanak.

A könyvtár könnyen hozzáférhető az ottan kapható kéri-lap rendszerrel. A városházafelől bejáratot újabban elrekesztették, bejárat csak a Teleky-utca felől van, amint azt a város címerével ékesített címtábla is jelzi.

## RENDELETEK — HIRDETMÉNYEK

### Jelentkezzenek a cukorfeldolgozó iparosok

január 18-tól február 15-ig szükséges cukormennyiség igényléséért, mert a korábbi jelentkezést nem veszi tekintetbe a közéletmezesi hivatal

Nagyvárad. Saját tud. Már a múlt hónapban megjelent az iparügyi minisztérium 60.482—1940. számú rendelete, amely a minisztérium fennhatósága alá tartozó ipari üzemek cukorigényére vonatkozik. A hirdetményt a lapokban is közölték és a felhívással kapcsolatban sokan megjelentek, és a kért adatokat igazolták. A közéletmezesi hivatal a bekért adatokból kimutatást készített és azt véleményezve felterjesztette a Cukor és Konzervipari Anyaggyártás Szakbizottságához. A bizottságtól most leérkezett az erre vonatkozó engedély

és az érdekeltek máttól kezdve jelentkezhetnek az engedélyezett mennyiségre való vásárlási engedély átvétele céljából.

Megjegyezni kívánjuk, hogy a fent említett kiutalás csak január 17-ig szól.

Tegnap aztán megérkezett az iparügyi minisztérium újabb rendelete, amely az újabb négy heti, tehát január 18-tól február 15-ig szóló cukorigényre vonatkozik.

Csütörtök este fent jártunk a közéletmezesi hivatalban, ahol a következő felvilágosítást kaptuk:

### Kiknek kell jelentkezni és hol?

Az elmúlt havi jelentkezéstől függetlenül újonnan jelentkezni kötelesek az összes vendéglátó iparosok (ide tartoznak az összes cukrászok is), rum- és likörgyárosok, pótkávé és kakaó készítő üzemek, cukorka és csokoládé gyárak és feldolgozók, általában mindazok, akik az iparügyi minisztérium fennhatósága alá tartoznak és cukorfeldolgozással foglalkoznak.

Jelentkezni lehet a Kereskedelmi Csarnokban és a Vendéglősök Egyesületében dr. Kalas László ügyvéd, titkárnál, valamint az Ipartestület élelmezési szakosztályánál (cukrászok, pékek stb.). Mindazok, akik egyik érdekeltségnek sem tagjai, a közéletmezesi hivatalban jelentkezzenek. A jelentkezés irásban történik és a következőket kell tartalmaznia.

#### A jelentkezés adatai

1. Igénylő neve, lakhelye és ipara. (Az iparigazolvány bemutatandó és beirandó az engedélyezés száma.)
2. Az igényelt mennyiség kilogrammban a fentebb említett négy hétre.
3. Az 1940 év azonos időszakában feldolgozott mennyiség kilogrammban és ennek hitelt érdemlő igazolása (hatósági igazolás, számla, nyugta, szállítási jegyzék, könyvkivonat.) — Mindazok, akik ezt igazolni nem tudják, a hatóság a mennyiséget hivatalosan állapítja meg.
4. 1939. évi IV. törvényeikk (zsidótörvény) hatálya alá esik-e? Ha nem.

### A Kereskedelmi Csarnok felhívása

A Kereskedelmi Csarnok felhívja az összes cukorka és csokoládé feldolgozó üzemeket, hogy folyó hó 23-ig bezáró

lag cukorigényüket jeleítsék be a titkári hivatalban, Dr. Kalas sk. titkár.

### A vendéglősök egyesületének felhívása

A vendéglősök egyesülete felhívja az összes iparral rendelkező szállodásokat, vendéglősöket, kocsmárosokat, ká

vésokat és kifözde tulajdonosokat, hogy cukorigénylésüket, tekintet nélkül arra, hogy tagjai-e vagy sem az egyesületnek, folyó hó 23-ig jeleítsék be a titkári hivatalban, Nánási sk. elnök, dr. Kalas sk. titkár.

**Utópisu Unguitók**  
érkeztek TISZAV oráshoz,  
Rákóczi-út 6. szám.

## A fűszerkereskedők átvehetik a kiutalt lisztmennyiséget

Saját tud. Nagyvárad thj. város Közéletmezesi Hivatala értesíti a fűszerkereskedőket, hogy a részükre kiutalt lisztmennyiséget a Ledkál Ipartelepek Erzsébet u. 6. szám alatti lisztelosztó-raktárából folyó hó 24-től kezdve átvehetik.

A sütőiparosok a részükre kiutalt lisztmennyiséget 25-étől kezdve a Hanga Szövetkezet, Szarvassor 30. szám alatti elosztóraktárából vehetik át.

### Zab-igénylés bejelentése

Nagyvárad. Saját tud. A közéletmezesi hivatal értesíti az összes bérköcsisokat és fuvarosokat, akik mezőgazdasági ingatlanal nem rendelkeznek. Zab igényüket szóban jeleítsék be a hivatalban. Az iparigazolványt azonban kötelesek bemutatni. Egy havi szükséglet fedezésére kapnak vásárlási engedélyt.

## M. Kir. Kereskedelmi Hivatal közleményei

Az Árelenőrzés Országos Kormánybiztosa rendelete értelmében Kirendeltségünk körzetébe, így Nagyvárad és Bihar vármegyében működő mozgó-kép és magánszínházak érvényben lévő helyáraikat, haladéknélkül terjeszték fel az Árelenőrzés Országos Kormánybiztosához VI. szakosztály, Budapest, II. Hunyadi János u. 1. sz. alá. A bejelentéshez csatolandó a színház vagy mozi nézőterének alaprajza.

Ugyancsak az Árelenőrzés Országos Kormánybiztosa elrendelte, hogy az összes törvényhatósági és megyei városok területén működő, ételek elkészítésével iparszerűleg foglalkozó üzemek: vendéglők, kocszmák, kávéházak, kávéházak, kifözdek és tejivócsarnokok kötelesek 8 napon belül bejelenteni az üzemben kiszolgáltatásra kerülő ételeknek ma érvényben lévő árait. Ez a kötelezettség az említett összes üzemekre kiterjed, tekintet nélkül arra, hogy ételeknek helybeni fogyasztása vagy házhoz szállítás céljából történő elkészítésével foglalkoznak-e.

A bejelentést az üzemek közvetlenül az Árelenőrzés Országos Kormánybiztosához (Budapest, Hunyadi János u. 1. sz. a.) tartoznak megtenni. Ha valamely üzemben az egyes napokban különböző árak vannak érvényben, az időszak megjelölésével valamennyi árat be kell jelenteni.

A bejelentésre kötelezett üzem tulajdonosa abban az esetben, ha üzeme több ágazatra oszlik, illetőleg több ágazatot ölel fel (grill, bár, stb.) a bejelentéseket minden egyes üzletágra vonatkozólag köteles megtenni. Az ár bejelentésekben fel kell tüntetni azt is, hogy a megadott áron felüli számítanak-e fel kiszolgálási vagy egyéb külön díjat és ha igen, milyen nagysága.

A bejelentéssel együtt be kell jelenteni, hogy van-e az üzemben legkisebb kötelező fogyasztás és ennek mennyi az ára. Fazekas József, főfelügyelő.

**FERENC JÓZSEF**  
KESERUVIZ

# SZÍNHÁZ

## A színházi iroda közleményei:

— **Erzsébet** filléres helyáru előadása szombaton délután 4 órakor lesz Lenhardt Ilona operanékesnővel a címszerepben. Andrassy gróf szerepében Leviczky Andor fog bemutatkozni. Az Erzsébet előadására minden földszinti jegy 80 fillér, minden emeleti jegy 50 fillér, páholy 5 személyre 4 pengő.

— **Selmeci bál.** A legnagyobb igyekezettel és gondossággal készült a színház szereplő és műszaki személyzete Tihanyi Vilmos főrendező vezetésével Marschalkó Lajos, dr. Liszt Nándor és M. Galánffy Ágnes eredeti nagy magyar operettjének, a Selmeci bálnak szombati estéi bemutatójára, amely egyik kimagasló eseménye lesz a színházi szezonnak. — A Selmeci bál az a szintizta magyar levegőjű operett, amelynek romantikus meséje, bűbájos muzsikája olyan hatásosak, hogy a nagyváradi színház színpalán 22 év óta ilyen igazi magyar operettet nem játszottak. — A Selmeci bál nagyváradi előadása eseményszámba megy. A vadonatúj, gyönyörű díszletek, amelyeket Kovall István, a Nemzeti Színház díszletfestője festett, művésziek, a szebbnél-szebb uniformisok, amelyeket az igazgatóság Budapestről hozatott, látványosak, a színpompás toalettek olyan hatásosak, hogy hosszantartó élmény marad mindazoknak, akik a Selmeci bál előadását végignézik. — A Selmeci bál főszerepait Lenhardt Ilonán, a kiváló operanékesnőn kívül Kocsi Juci, Fónay Mártha, Körössi Juci, Berengh Béla, Fehő Ervin, Taray Emil, Nagy Ferenc, Bihari Zoltán játszik. A zenekart Szahmáry Endre igazgató-karnagy vezényli. — A Selmeci bál szombati estéi bemutató előadásán a szerzők is megjelennek. — A Selmeci bál szombaton este háromnegyed 8 órakor B. bérletben lesz a színház műsorán, mindenkor rendes helyárakkal. — A Selmeci bál minden előadására jegyek elővételben már válthatók a színház pénztáránál a pénztári órák alatt.

### Heti műsor:

Szombaton délután 4 órakor: **Erzsébet**. Filléres helyárakkal Lenhardt Ilonával a címszerepben. Andrassy gróf szerepében Leviczky Béla. 80 és 50 filléres helyárak.

Szombat este háromnegyed 8 órakor nagy premier: **Selmeci bál.** Marschalkó Lajos, dr. Liszt Nándor és M. Galánffy Ágnes nagy magyar operettje. Rendes helyárakkal. A bérletben. Vasárnap délután 4 órakor: **Selmeci bál.**

Vasárnap este háromnegyed 8 órakor: **Selmeci bál.** Hétfő este háromnegyed 8 órakor: **Selmeci bál.** B. bérletben.

**Jenei János bucsuzik a kolozsvári közönségtől.** Jenei János, a népszerű erdélyi színművész, aki hosszú időn át volt a kolozsvári közönség kedvence, szombati este és vasárnap bucsuzik el a kolozsvári közönségtől. Az előadásokat a katolikus gimnázium dísztermében tartják meg a műsoron többek között Jenei János „Piros róza, fehér róza” című énekes darabja is szerepel. Az előadásokon Jenei Jánoson kívül Ürmösy Magda, Ürmösy Juci, Vojtitzky Elvira, Katona Böske, Fercacs Sándor, Szabó Zoltán és Bozsánszky Mária működnek közre.

# Január végén lejár a román postatakarékpénztárral szemben fennálló igények bejelentése

Budapestről jelentik: (MTI) A határ-idő, amelynek leteltéig a román postatakarékpénztárral szemben fennálló követeléseket be kell jelenteni, ez év január 31-én lejár. Erre való tekintettel újól foglalkoztatjuk az érdekelteket, hogyha a bejelentést eddig még nem tették meg, azt saját jól felfogott érdekükben okvetlenül tegyék meg az előírt időben.

Arról, hogy a bejelentést miként és hol kell megtenni, a m. kir. postatakarékpénztár hirdetésnyit tett közzé, amelyet minden postahivatalban ki-függesztettek. Ez a hirdetésny felhívja mindazokat a jogi személyeket, — akiknek a román postatakarékpénztárral szemben takarékbetét, csckkszám- la követelésük vagy értékpapir letét- jük van, a követeléseikre vonatkozó adatokat lakóhelyük szerint illetékes postahivataloknál az említett határ-

időn belül jelentsék be. Be kell pelen- teni azokat az ausztriai koronákra vo- natkozó követeléseket is, amelyek még a m. kir. postatakarékpénztárral szem- ben állottak fenn és ezeket azután a román államban jelentették be.

Azok, akik a bécsi döntés után át- költöztek Magyarországra területére, kö- veteléseiket közvetlenül a m. kir. pos- tatarékpénztárnál, Budapest, V. Kle- belsberg u. 4. alatt jelentsék be. A be- jelentésben érdekeltek a postahivata- loknál ingyenesen kapják meg a szük- séges nyomtatványokat. A postahiva- talok a bejelentőlap kiállításánál a fe- leknek megfelelő utbaigazításokat ad- nak.

A bejelentés alkalmával a betét- könyvnek vagy más megfelelő ok- mánynak felmutatásával kell igazolják igényjogosultságukat. Az okmányokat azonban a postahivatal azonnal vissza- adja.

## Arcárhiedetéseik

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

### Lakás

Február 1-re kiadó 2 szoba, előszoba, Vitéz u. 23. (volt 11.) 614

### Különpéle

Angol kert vendéglő, mai naptól ál- landúan nyitva. Fűtött külön termek. Hideg és meleg ételek. Jó borok. Olcsó árak. 615

Kiadó vagy eladó 14 éve fennálló, biztos megélhetést nyújtó vegyeskeres- kedés. Cím: Plenter, Jónás telep 2. 603

Tollfiosztást vállalunk. Uri u. 50. — Szegényház. 591

Akik magánházat, bérházat, szőlőt, birtokot, málmot, vagy bármilyen ingatlant eladni, venni akarnak, keres- sék fel Popovics irodát, Szent János u. 6. Telefon: 1567. 583

## Hó és sárcipőt

gyárilag javítunk

## „ELASTICA“

gumiüzem

Szent János utca 32. szám.

Vendéglő, Nagy Simon féle azonnal kiadó. Teleki Pál utca végén 55. 588

## Adás-vétel

Fajalmák: batul, boiken, citrom, si- kulaj, kanadai és ranettek érkeztek 80 fillértől pengő 20-ig, Tóth Kálmán. Nagypiac tér. Telefon 11-96. 609

14 négyzetméter linoleum eladó. Rá- kóczi ut 22. Modok. 612

ELADÓ urikocsi és lószerszám, szán, mazsa, ugyanott házhelyek. — Aradi u. 12. 611

Eladó két szobás új ház, v. Poetas Goga u. 23. Székesegyház mögött. 607

Eladó minden elfogadható áron egy téglaház szőlővel és gyümölcsfákkal beültetett 1784 öf területen. Erdek- lödni: Virág utca 1. (Bunyitay liget- ben.) 602

Egy 6-os cséplőgép és kazán, minden hozzávalóval együtt eladó. Bővebb fel- világosítást ad Bordás István fűszer- üzlet, Szent János u. 52. — Ugyanott egy 3+1 lámpás hálózati rádió el- adó. 590

UJSAG makulatura kapható a Ma- gyar Lapok kiadóhivatalában.

## Allást nyec

Gyakorlattal bíró raktárnokot 7000 pengő kaucióval keres nagyobb ipari vállalat. Ajánlatok „Keresztény” jel- lére a kiadóba kéretnek. 613

Keresek kerti munkához értő házi- szolgát, kinek felesége ugyanott önálló főzőnő lenne. Nagyvárad, Pázmány Pé- ter u. 7. sz. 616

Vincellér családot felfogad Kaczián ügyvéd, Ritoók Zsigmond u. 11 610

Ujságárusítót felvesz Katona Szent László tér 2. bódé. 579

## Allást keces

Egy jobb iparosnak özvegye, idősebb nő vagyok. Perfekt tudok főzni, min- den házimunkához értek, vidékre men- nek, esetleg bent a városba is bejár- nek. Burikné, Gróf Tisza István utca 18. szám. 608

Üzletbe, cukrászdába kiszolgálónak ajánlok rendes keresztény leány — szerény igényekkel. Címe a kiadóban. 605

Nagyvárad thj. város Polgármestere Ad. 535-940. sz.

## Hirdetmény

Felhívom a népszámlálással megbí- zott számlálóbiztosokat és felülvizsgá- lókat, hogy a folyó évi február hó 1-én kezdődő népszámláláshoz szükséges nyomtatványok átvétele végett folyó hó 25-én délután 4 órakor, a városhá- zán, I. em. 14. sz. alatt mulhatalanul és pontosan jelentkezzenek, nehogy az esetleges késedelemből joghátrány származzék.

Nagyvárad, 1941. január 23.

Dr Gyapay László s. k. h. polgármester

A kiadmány hitelelül; Olvashatatlan aláírás, irodagazgató.

# RÁDIO

SZOMBAT, JANUÁR 25.

Budapest I.

- 6.40 Ebresztő. Torna.  
7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.  
10.00 Hírek.  
10.20 „Hegyi betegség és a hóvihár, az alpin hegymászás veszedelme.” Irta Sztrokay Lajos. Felolvasás.  
10.45 „Mit nézzünk meg?” A római ha- di emlékeket a Nemzeti Múzeum- ban. Ismerteti Radnóti Aladár dr. Felolvasás.  
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.  
12.00 Harangzó. Himnusz. Időjárás- jelentés.  
12.10 Fátyol Jancsi cigányzenekara.  
**Közben**  
12.40 Hírek.  
13.20 Időjelzős időjárás- és vízállás- jelentés.  
13.30 Hanglemezek.  
14.30 Hírek.  
14.45 Műsorismertetés.  
15.00 Árfolyámhírek, piaci árak, élel- miszerárak.  
15.20 Székesfővárosi Tűzoltózenekar. Vezényel Magyar László Dénes.  
16.10 Ifjúsági rádió. „Havon át, jégen át.” Dalos rádiójáték.  
16.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.  
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.  
17.15 Ifjúsági énekkarok. Közreműkö- dik a budapesti IV. ker. községi br. Eötvös József fiúgimnázium ének- és zenekara. Vezényel Prei- singer László.  
17.40 „Milyen a rádióvetél télen?” Ká- dár Géza postamérnök műszaki előadása.  
18.00 Szírazokozató hanglemezek.  
18.35 „A hadsereg és a nép sorsközö- sége.” Bartos Dezső dr ezred- orvos előadása.  
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.  
19.20 „Ezüstkirály.” Operettrészletek.” Szövegét írta Földes Imre. Zené- jét szerette Buttykay Ákos.  
20.50 „A háromorrú kacsa.” Baky Má- ria humoros felolvasása.  
21.10 Bisztriczky Tibor hegédül, zong- orakisérettel.  
21.40 Hírek, időjárásjelentés.  
22.00 Közvetítés a Pannónia-szállóból. Veress Károly és fia cigányzene- kara muzsikál.  
23.00 Hírek német, olasz, angol és fran- cia nyelven.  
23.25 Táncklemezek.  
24.00 Hírek.

Budapest II.

- 17.30 Közvetítés a Gellért-szállóból. Il- ninczy László tánczenekara ját- szik.  
18.20 A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórása.  
18.50 Mursi Elek cigányzenekara.  
19.30 „Kátorné a marosvásárhelyi te- metőben.” Irta Merlin Adorján dr. Felolvasás.  
20.00 Hírek.  
20.10 Ügetőversenyeredmények  
20.20 Táncklemezek.  
21.30 Időjárásjelentés.

Kiadótulajdonos:

szent László-nyomda Rt

Fő- és felelősszerkesztő: Felső káldó: Dr Paál Árpád Dr Scheffler Ferenc a Szent László-nyomda Rt igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Sziágyi Dezső-utca 5. szám.